

CIMS News

Care & Cure

Volume-4 | Issue-37 | August 25, 2013

Price : ₹ 5/-

હાથમાંથી નળી પસાર કરીને થતી એન્જિયોગ્રાફીથી મળતાં ઉતામ પરિણામો

દર્દીઓમાં હદ્દયના રોગોની સારવાર અંગે સમજ જેમાં દર્દીને ધખલ કરવામાં આવે છે અને પગમાંથી હદ્દય સુધી નળીને કોથેટર દ્વારા પહોંચાડીને એન્જિયોગ્રાફી કરાય છે જેને “ફિઝોરલ એન્જિયોગ્રાફી” કહેવાય છે. આ ઉપરાંત હાથની નળીથી હદ્દયની નળી સુધી કોથેટરને પહોંચાડીને પણ એન્જિયોગ્રાફી કરાય છે જેને “રેડિયલ(Radial) એન્જિયોગ્રાફી” કહેવાય છે.

એન્જિયોગ્રાફી કોને કહે છે?

હદ્દયની ધમનીઓને બ્લોકેજ નડે છે કે નહીં તે જાણવા માટેની પદ્ધતિને એન્જિયોગ્રાફી તરીકે આણખવામાં આવે છે.

એન્જિયોગ્રાફી ક્યા દર્દીઓએ કરાવવી જોઈએ?

1. ચાલવાથી છાતીમાં દુખાવો થતો હોય અથવા શાસ ચઢતો હોય
2. જેમના કાર્ડિયોગ્રામમાં હદ્દયના ધબકારાની અનિયમિતતા જણાતી હોય
3. એંટેક આવેલો હોય તો જાણવાની જરૂર પડે છે કે કેટલી નળીઓમાં અવરોધ છે?
4. લક્ષણો ન જણાય તો પણ ડોક્ટરને લાગે કે એન્જિયોગ્રાફી કરાવવાની જરૂર છે

એન્જિયોગ્રાફી કરાવવા માટે શું તૈયારી કરવી પડે?

આમ તો ખાસ તૈયારી કરવી પડતી નથી પણ દર્દીએ માનસિક તૈયારી રાખીને ભૂલ્યા પેટે આવવું જોઈએ. રોજબરોજ જે દવા લેવાની હોય તે લઈ શકાય.

એન્જિયોગ્રાફી માટેનો સિધ્યાંત શું છે?

હદ્દયની ધમનીઓમાં આયોડિન ડાઈન્યુન્ઝન્ઝક્ષન આપવામાં આવે છે. તે લોહીમાં ભણે છે અને લોહીના વહનમાં અવરોધ થતો હોય તો તે જાણી શકાય છે. જ્યાં લોહીનો પ્રવાહ સંકદાતો હોય ત્યાં અવરોધ હોય છે. આ સ્થિતિનું કોમ્બ્યુટરાઈઝ ઇમેજ પણ મેળવી શકાય છે.

એન્જિયોગ્રાફી કઈ રીતે કરવામાં આવે છે?

એક પદ્ધતિ પરંપરાગત એન્જિયોગ્રાફીની છે,

જેમાં દર્દીને ધખલ કરવામાં આવે છે અને પગમાંથી હદ્દય સુધી નળીને કોથેટર દ્વારા પહોંચાડીને એન્જિયોગ્રાફી કરાય છે જેને “ફિઝોરલ એન્જિયોગ્રાફી” કહેવાય છે. આ ઉપરાંત હાથની

નળીથી હદ્દયની નળી સુધી કોથેટરને પહોંચાડીને પણ એન્જિયોગ્રાફી કરાય છે જેને “રેડિયલ(Radial) એન્જિયોગ્રાફી” કહેવાય છે.

રેડિયલ(Radial) એન્જિયોગ્રાફી વિશે ધ્યાન સાંભળ્યું છે તે શું છે અને તેના ફાયદ શું છે?

1. દર્દીને બે કલાક પછી રજા આપી શકાય છે.

સૌજન્ય

ડૉ. સત્ય ગુપ્તા

MD, DM Cardiology (CMC Vellore)

Fellow in Interventional Cardiology (France)

Fellow European Society of Cardiology (FESC)

હદ્દયરોગના નિયાંત

મોબાઇલ : +91-984040 84980

ઈ-મેલ : satya.gupta@cims.me

સીમ્સ હોસ્પિટલે સાજી થઈને ઘરે જતાં 27 દદ્દિને વૃક્ષનાં રોપા આયાં

નવતર પ્રયોગ ‘દિવ્ય ભાસ્કર’ દ્વારા હાથ ધરાયેલું વૃક્ષનું જતન અભિયાન

બાકર બ્લૂગ્ર. અમદાવાદ

દિવ્ય ભાસ્કર દ્વારા શહેરમાં સતત ઘટ્ટી જતી વૃક્ષની સંખ્યાને ધાનમાં રાખીને લોકો વધુને વધુ વૃક્ષ રોપતા, ઉંઘેરતા અને તેનું જતન કરતા થાય તે માટે અભિયાન હાથ ધર્યું છે. જેમાં શહેરની સીમસ હોસ્પિટલ પણ આભિયાનમાં સહભાગી બનીને મંગળવારને જીડિ સ્વરૂપો આપો જિંડગીની બેટ અને અભિયાનનો પ્રારંભ કરીને એક જ દિવસમાં હોસ્પિટલમાંથી સ્વસ્થ થઈને ઘરે જતાં 27 જેટલાં દદ્દિને એક વૃક્ષનો રોપા (છોડ) આયાં છે.

સીમ્સ હોસ્પિટલનાં કાર્ડિયાક વિભાગનાં

સ્ટાફ દ્વારા એક નિયાંત્રિત આપીએ છીએ.

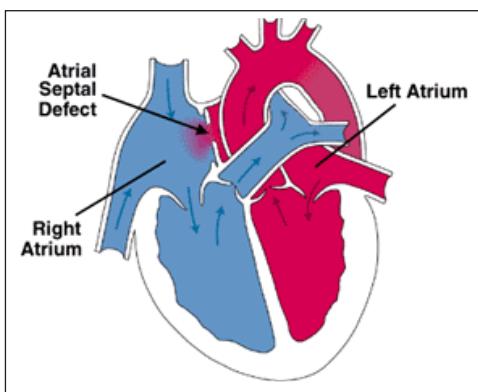
ત્યારે ‘દિવ્ય ભાસ્કર’ દ્વારા અમદાવાદને ગ્રીન સિટી બનાવવા માટે હાથ ધરેલાં અભિયાનમાં અમને જોડાઈને 30મી જુલાઈથી બોરેસાનાં 1.00 વાખ્યાની સાંજનાં 5.30 કલાક સુધી હોસ્પિટલમાંથી સ્વસ્થ થઈને ઘરે જતાં 27 જેટલાં દદ્દિને વૃક્ષનાં રોપા આપીને તેનું જતન કરવાની પ્રેરણ આપી છે. જો કે, હોસ્પિટલમાં દરરોજ 40થી 50 જેટલાં દર્દી સ્વસ્થ થઈને ઘરે જાય છે, તે તમામ દર્દીને રોપા આપીશું. હોસ્પિટલમાં દર વર્ષે 10થી 12 હજાર જેટલાં દર્દી સારવાર માટે આવે છે, તે તમામ દર્દી અને હોસ્પિટલનાં એક હજાર જેટલાં સ્ટાફને પણ અમે વૃક્ષનાં રોપા આપીને તેનું જતન કરવા માટે પ્રેરણા આપીશું.

સૌજન્ય : દિવ્ય ભાસ્કર

સીમ્સ બાળ હૃદયરોગ વિભાગ

દર સો બાળકે ૧ બાળકને જન્મજાત હૃદયની ખામી (કંજેનાઈટલ હાર્ટ ડિસીડ અથવા સી.એચ.ડી) હોય છે. સી.એચ.ડી ને કારણો હૃદયનું પરીંગ કાર્ય પર અસર થાય છે. કેટલાક સી.એચ.ડી ની જન્મ પદ્ધી તરત જ ખબર પડે છે.

જ્યારે બીજા અન્ય સી.એચ.ડીની બાળપણ કે ધણીવાર મોટી ઉમરે પણ પહેલીવાર ખબર પડે છે.

જડપથી શાસ લેવો, પૂર્ણ ધાવણ ન લઈ શકવું, કારણ વગર રડવું, ઉમર પ્રમાણે શરીરનો વિકાસ ન થવો, ચામડી અને નખ ભૂચ થવા અને વારંવાર ખાંસી, શરદી-તાવ આવવા, આ બધા સી.એચ.ડીના લક્ષણો હોઈ શકે. કેટલાક કેસમાં તમારું ડોક્ટર સ્ટેથોસ્કોપ મૂકે અને એમને ખર્મર સંભળાય તે રીતે સી.એ.ડી.ની ખબર પડી શકે.

સીમ્સ બાળ હૃદયરોગ વિભાગમાં ડોક્ટર્સ અને પેરામેડિકલ ટીમ તમારું બાળકની સંપૂર્ણ કાળજી લેશે.

આગળ વધીએ એ પહેલાં એક નોર્મલ હૃદયનું બંધારણ અને કાર્ય જોઈએ. છાતીના મધ્ય ભાગે રહેલું હૃદય, શરીરનું કેન્દ્ર છે. મુહી જેવું સાયું બધ હૃદય એક અવિરત ચાલતો પંપ છે. શરીરના દરેક ભાગને શુધ્ય લોહી, પહોચાડે છે. આફ્ટિતિમાં જે લાલ ભાગ છે. તે શુધ્ય લોહી છે: જે ફેફસાંમાંથી હૃદયમાં આવે છે અને શરીર તરફ

જાય છે. જે ભૂરો રંગ છે તે અશુદ્ધ લોહી એક નોર્મલ હૃદયમાં થઈ ફેફસાં તરફ જાય છે. હોય જેને પેરીકાર્ડિયમ કહે છે.

હોય. ઉપરના બે: ડાબુ અને જમણું એટ્રીયમ અને નીચેના બે: ડાબુ અને જમણું વેન્ટ્રીકલ, એટ્રીયમ લોહી ભેગું કરે અને વેન્ટ્રીકલ તેને આગળ પંપ કરે. બે ધોરી નસો: એઓર્ટ્ટ અને પલ્બોનરી આર્ટરી લોહીને હૃદયથી આગળ લઈ જાય જ્યારે બે મોટી નસો: વેનાકેવા અને પલ્બોનરી વેર્ન્સ લોહી હૃદયમાં પાછું લાવે. ચાર ચેમ્બર અને બે ધોરીનસો જ્યાં એક બીજાને મળે ત્યાં વાલ્વ હોય: પાતળા પડદ જેવા વાલ્વ જ્યારે ખૂલે ત્યારે લોહીને એક જ દિશામાં જવા દે અને બંધ હોય ત્યારે લીક અટકાવે. આ ચાર વાલ્વના નામ છે:

માઈટ્ર્લ, એઓર્ટ્ટ, પલ્બોનરી અને ટ્રાઇક્સ્પીડ.

બે એટ્રીયમ વચ્ચેના પડદાને એટ્રીઅલ સેપ્ટમ અને બે વેન્ટ્રીકલ વચ્ચેના પડદાને વેન્ટ્રીકલ્યુલર

- સેપ્ટમ કહેવાય. હૃદય ઉપર એક પાતળું આવરણ હોય જેને પેરીકાર્ડિયમ કહે છે.
- એક કેટલાક કોમન સી.એચ.ડી
  - (૧) પી.ડી.એ (Patent Ductus Arteriosus)
  - (૨) એ.એસ.ડી (Atrial Septal Defect)
  - (૩) વી.એસ.ડી (Ventricular Septal Defect)
  - (૪) ટેટ્રાલોજ ઓફ ફેલોટ (Tetralogy of fallot)
  - (૫) ટ્રાઇક્સ્પીડ એટ્રેસીઆ (Tricuspid Atresia)
  - (૬) ટી.એ.પી.વી.સી (T.A.P.V.C)
  - (૭) ટ્રાન્સપોન્જીશન ઓફ ગ્રેટ આર્ટરીજ (T.G.A)

સી.એચ.ડીનું નિધન (ગયનોસીસ)

તમારું ડોક્ટરને જ્યારે બાળકમાં સી.એચ.ડી ની શંકા જાય ત્યારે તેઓ બાળકને અમારી પાસે મોકલે અને અમારું પેરીયાટ્રીક કાર્ડિયોલોજિસ્ટ

Vitamin B12

Vitamin B12 plays a key role in blood formation, normal functioning of nervous system and brain. But many people are deficient in this important vitamin.

Symptoms of Vitamin B12 Deficiency:

- ◆ Chronic fatigue, weakness or tiredness
- ◆ Weight loss
- ◆ Swollen, red tongue or bleeding gums
- ◆ Shortness of breath
- ◆ Pale skin
- ◆ Stomach upset and Diarrhoea
- ◆ Forgetfulness and confusion
- ◆ Depression
- ◆ Loss of balance
- ◆ Tingling in fingers and toes

Sources of Vitamin B12: fish and shellfish, meat (especially liver), poultry, oysters, eggs, milk, and milk products

બાળકને ચેક કરી, કેટલીક તપાસ કરવે: જેથી એક નિદાન થાય અને સારવારનું પ્લાનિંગ કરી શકાય

આ ટેસ્ટ છે:

૧. પલ્સ ઓક્સિમેટ્રી:

આ ટેસ્ટમાં બાળકની આંગળીઓ કે કાન પર એક ગ્રોબ મૂડી, લોહીમાં કેટલા ટકા ઓક્સિસજન છે તે ખબર પડે છે

૨. એક્સ-રે ચેસ્ટ:

હાર્ટની સાઈઝ, ચેમ્બર મોટી થવી, ફેફસાંમાં લોહી કેટલું જાય છે તથા છાતીના હડકા વગેરેની આનાથી ખબર પડે છે.

૩. ઈ.સી.જી અથવા કાર્ડિઓગ્રામ:

હદ્યની ઈલેક્ટ્રોકલ એક્ટિવીટી જાણવા માટે

૪. ઈકોકાર્ડિઓગ્રામી અથવા ઈકો:

ઇકો એટલે ગુજરાતીમાં પડ્ઘો. ઇકો મશીન હદ્ય પર અવાજના તરંગો મોકલે, પડ્ઘાઈ ને પાછા આવે ત્યારે આ તરંગો એક તસ્વીર બનાવે. સી.એચ.ડી.ના નિદાન માં

ઈકોકાર્ડિઓગ્રામી, મુખ્ય શસ્ત્ર છે અને હદ્યના બંધારણ અને પર્પોંગ બને તેનાથી ખબર પડે છે.

૫. કાર્ડીએક્ષેટરાઈઝેશન (કેથ- એન્જુઓ):

કેટલાક બાળકોમાં વધારે માહિતી મેળવવા માટે આ ટેસ્ટ કરવામાં આવે છે. કેથેટરાઈઝેશન લેબોરેટરીમાં બાળકોની પગની નસમાંથી

એક તાર હદ્ય સુધી પહોંચાડી અને ડાઈ નાખી હદ્યના ફોટો પાડવામાં આવે. ઉપરંત હદ્યની અલગ ચેમ્બર અને આર્ટરી નું પ્રેશર તથા ઓક્સિસજનના ટકા પણ લેવાય, કેટલાક બાળકોને આ માટે બેહોશ પણ કરવા પડે છે.

૬. સીટી સ્કેન / એમ.આર.આઈ:

કેટલાક બાળકોમાં ફેફસાંની નળીઓની સાઈઝ અથવા હદ્ય પરના આવરણ ની સ્થિતિ વધારે સ્પેશ્યલ માહિતી મેળવવા આ ટેસ્ટની સલાહ આપવામાં આવે છે. જેથી સારવારનું પ્લાનિંગ કરી શકાય

૭. બ્લડ ટેસ્ટ:

બાળકનું હીમોગ્લોબિન, શ્વેતકણો (નેર્જલાનીજ) ગ્રાક કણો (મંદ્દીનીજ) જે લોહી ગંધાવામાં ઉપયોગી છે. સી.આર.પી , લીવર અને કીડનીના ટેસ્ટ અને અન્ય ટેસ્ટ.

૮. TEE:

આ એક એવો ઈકો ટેસ્ટ છે જેમાં અનન્યાનીમાં ગ્રોબ નાખી હદ્યનો પાછળથી અભ્યાસ કરવામાં આવે છે. આ ટેસ્ટ માટે બાળકને એનેસ્થેસીઓ આપવું જરૂરી બને છે.

૯. દાંતની તપાસ:

દાંતમાંનો સરો હદ્યના વાલ્વ અથવા પડદાની ડીફેક્ટ પર ચેપ લગાડી શકે છે. હદ્ય પરના ઓપરેશન/પ્રોસીજર પહેલાં દાંત સાફ હોવા જરૂરી છે.

વધારે માહિતી બીજા ભાગમાં....

સૌજન્ય

ડૉ. શૌનક શાહ - MS, MCh, DNB
પીડિયાટ્રીક અને એડલટ કાર્ડિયોક સર્જન
મોબાઇલ : +૯૧-૯૮૨૫૦ ૪૪૫૦૨
ઈ-મેલ : shaunak.shah@cims.me

સીમ્સ હોસ્પિટલની કાર્ડિયોલોજી ટીમની સિદ્ધિ

એબ્સોર્બલ સ્ટેન્ટના ફાયદા

- ◆ એક જ દર્દી પર છ બાયો એબ્સોર્બલ સ્ટેન્ટનો પ્રયોગ સફળ થતાં બાયપાસ ઓપરેશન ટાળી શકાયું
- ◆ કાંતિકારી ટેકનોલોજીયી રક્તવાહિનીમાં ફરીથી બ્લોક થતો અટકે છે
- ◆ ધાતુના સ્ટેન્ટની સરખામણીએ શોખાદ શકે એવો જૈવિક સ્ટેન્ટ ઉપયોગમાં લેવાથી રક્તવાહિની કુદરતી સ્થિતિ પુનઃપ્રાપ્ત કરે છે
- ◆ દર્દીએ રક્તવાહિનીમાં ફરી કલોટ જામી ન જાય તેની દવા ઓછી લેવી પડે છે.
- ◆ આ જૈવિક સ્ટેન્ટ રક્તવાહિનીમાં આરોપણ થયાના થોડા મહિનાઓમાં તેમાં શોખાદ જાય છે અને સંપૂર્ણપણે અદશ્ય થઇ જાય છે. આ નવી મેડિકલ ટેકનિકોનો ઉપયોગ કરવાથી દર્દીને લાંબા ગાળે ખૂબ ઓછી લોહી પાતળી કરવાની દવા લેવી પડે છે.

ગુજરાતમાં અને સંભવત: પશ્ચિમ ભારતમાં પ્રથમવાર એકસાથે "દુ એબ્સોર્બલ" સ્ટેન્ટનું સીમ્સમાં આરોપણ

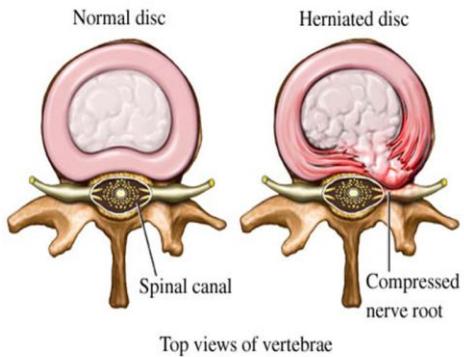

મુંબઈના પર્સ વર્ધના સદગૃહસ્થ દર્દી પર ડૉ. કેયુર પરીખ દ્વારા સીમ્સ હોસ્પિટલમાં એક સાથે દુ એબ્સોર્બલ સ્ટેન્ટ નાખવામાં આવી તે ગુજરાત માટે ખૂબ જ ગાર્વની વાત છે.

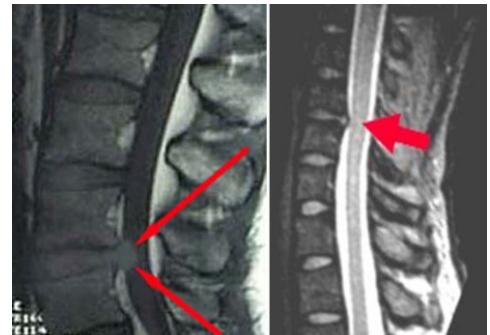

ડિસ્ક અને તેના આધારીત દુખાવાની સારવાર

ડિસ્ક કરોડજજુના મણકાં વચ્ચેની જોડતી પેશી છે. તે મણકાંઓ વચ્ચે ગાધીનું કામ કરે છે. તે બે ભાગનું બનેલું છે:

ન્યુક્લિયસ ડોર્સલ ચેતાના મૂળ સાથે સંપર્કમાં આવે છે કે તેના પર દુખાય છે. ડિસ્કનું હન્નિશન પીઠના દુખાવાનું સૌથી સામાન્ય કારણ છે જે મોટે ભાગે લમ્બર ક્ષેત્રમાં (૫૦ ટકા) થાય છે.

નિતંબમાં આવેલ ડિસ્ક સંબંધિત દુખાવાના પગ (ઉંચો કરવાનો ટેસ્ટ), ઈમેઝંગ અભ્યાસ ચિહ્નો અને લક્ષણો જે જાંધ-પાર્ટીના પાછળના ભાગમાં ફરે છે, શૌચ કિયા વખતે દુખાવો, મૂત્ર પરીક્ષણો (સીબીસી, રૂમેટોલોજ અભ્યાસ, પ્રવૃત્તિ વખતે દુખાવો, કંફ ખાતા દુખાવો, ન્યૂરોએન્ડોક્ષિન અભ્યાસ) છીંકતા દુખાવો.

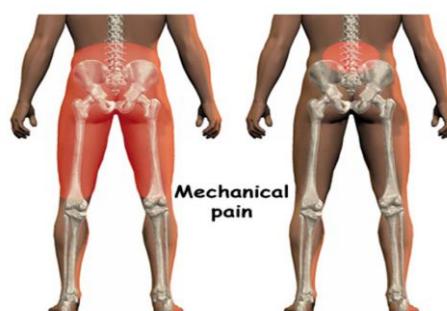

- (એ) મજબૂત બાબ્દ આવરણ જે અન્યુલસ ફાઈબ્રોસ્સ તરીકે ઓળખાય છે.
- (બી) જેલ જેલું કેન્દ્ર જે ન્યુક્લિયસ પલ્યોસ તરીકે ઓળખાય છે.

વય વધવાની સાથે ડિસ્કનો મધ્ય ભાગ પાણી ગુમાવે છે જેનાથી શોક એભ્સોર્ડર તરીકેની ડિસ્કની કાર્યક્ષમતા ઘટી જાય છે. તેના કારણે વચ્ચેનો ભાગ ખસી જાય છે અને ડિસ્કના બહારના ભાગમાં તિચડ પડી જાય છે જેને હન્નિશન તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

ડિસ્કોજેનિક દુખાવો ત્યારે થાય છે જ્યારે ફાટેલું

- (એ) દર્દશામક દવાઓ:
- (બી) નાર્કોટિક્સ (આરામ મેળવવા માટે થોડો સમયની રહંત)
- (સી) કસરત અને ફિઝીયોથેરાપી
- (ડી) નિશ્ચીત ઇન્ટરવેન્શનલ પેઇન પ્રાણ્યાઓ ડિસ્કોજેનિક પેઇન માટે નિયત (આધુનિક) સારવારો માં સામેલ છે: લમ્બોસેક્લ ઇન્ટરવર્ટીબ્રલ ડિસ્ક હન્નિશનના દર્દીઓ માટે એપીક્યુલર સ્ટીરોઇડ ઇન્જેક્શન્સ, ટ્રાન્સલેમિનાર, ટ્રાન્સફારોમિનલ, કોડલ એપીક્યુલર

લો બેક પેઇનનું નિદાન ચેપી, નીઓપ્લાસ્ટિક, નોનસ્પાઈનલ કારણો જાણીને ડિસ્કોજેનિક દુખાવાનું નિદાન કેટલાંક ચોક્ક્સ પરિક્ષણો પર આધાર રાખે છે (દા.ત. કમ્પ્રેશન ટેસ્ટ, સીધો

વધારે માહિતી બીજા ભાગમાં....

સૌઝન્ય

ડૉ. દીપક દેસાઈ - MD, DA (Anaesthesiology)
દર્દ સંબંધિત બીમારીના નિષ્ણાંત (Pain Physician)
મોબાઇલ : +૯૧-૯૮૩૨૭૦ ૧૫૬૭૩, ૮૪૨૮૮ ૦૮૧૫૨
ઈ-મેલ : deepak.desai@cimshospital.org

બેઈન ટ્યુમર્સ

શસ્ત્રક્ષિયા

જો બેઈન ટ્યુમર એવી જગ્યાએ હોય જ્યો શસ્ત્રક્ષિયા થઈ શકે એમ હોય તો તમારા ડોક્ટર બેઈન ટ્યુમરનો બને તેટલો હિસ્સો દૂર કરવાનો પ્રયત્ન કરશે. હેટલાંક ડિસ્સાઓમાં, ગાંઠ નાની હોય છે અને તેને આસપાસના મગજના કોષોથી દૂર કરવું સરળ હોય છે જેનાથી શસ્ત્રક્ષિયાથી તેમને સંપૂર્ણપણે દૂર કરવું શક્ય બને છે. બીજા ડિસ્સામાં ગાંઠને આસપાસના કોષોથી દૂર કરી શકતું નથી અથવા તેઓ મગજના સંવેદનશીલ વિસ્તારોની નજીક આવેલા હોય છે જેથી શસ્ત્રક્ષિયા જોખમી બને છે. આવી સ્થિતિમાં, તમારા ડોક્ટર જેટલું સુરક્ષિત હોય તેટલી ગાંઠ દૂર કરવાનો પ્રયત્ન કરશે. ગાંઠનો થોડો હિસ્સો દૂર કરવાથી પણ તમને ચિહ્નો અને લક્ષણોમાં રાહત મળી શકે છે. કેટલાંક ડિસ્સામાં નિધાનને પાકુ કરવા માટે ફક્ત થોડી બાયોપ્સી જ લેવામાં આવે છે.

શસ્ત્રક્ષિયા દ્વારા બેઈન ટ્યુમર દૂર કરવાની પ્રક્રિયામાં જોખમનો આધાર તમારા મગજામાં

ગાંઠ ક્ષાં આવેલી છે તેના પર રહેલો છે. ઉદાહરણ તરીકે, ચેતાઓની નજીક આંખની જોડતી જગ્યાએ જો ગાંઠ આવેલી હોય તો તેનાથી દ્રષ્ટિ જવાનું જોખમ રહેલું છે. તાજેતરના વિકાસથી હવે કોઈ ચોક્કસ જગ્યાએ આવેલી ગાંઠ પણ દૂર કરવી શક્ય બન્યું છે. સ્ટીરીયોટેક્ટીક કેનિયોટોમી (ફેમ સાથે કે વગર)માં સ્ટીરીયોટેક્ટીક પદ્ધતિથી ગાંઠ પર પ્રિઓપરેટીવ લોક્લાઇઝેશનનો સમાવેશ થાય છે. પરંપરાગત પદ્ધતિથી સામાન્ય રીતે ચૂકી જવાતા સપાટી પરના કોર્ટિકલ, સંબકોર્ટિકલ કે ઊડા કાપા અને ચોક્કસાઈ પૂર્વકનું લોક્લાઇઝેશન પણ ખૂબ સંવેદનશીલ વિસ્તારમાં ગાંઠને દૂર કરવામાટે જરૂરી છે.

બેઈન મેપિંગ, જે અવેક કેનિયોટોમી સાથે કોર્ટિકલ મેપિંગ તરીકે પણ ઓળખાય છે, તેમાં કાર્યકારી કોર્ટેક્સ જેવી કે પ્રાઈમરી મોટર, સેન્સરી, અથવા સ્પીચ કોર્ટેકના વિસ્તારો નક્કી કરવા માટે કોર્ટિકલ સપાટીના ઈલેક્ટ્રોકલ સ્ટીભ્યુલેશનનો ઉપયોગ કરે છે. ગાંઠને દૂર

કરતા પહેલાં આ વિસ્તારોમાં ચોક્કસ સ્થાન પર નિર્દેશ કરીને સર્જન વધુ આક્મક રીસેક્શન કરી શકે છે અને છતાં સુરક્ષિત રીતે આ માળખાઓને દૂર રાખી શકે છે જેથી મગજની કાર્યરીતિ જળવાઈ રહે છે.

ન્યૂરોનેવિગેશનમાં એક અધતન કોમ્પ્યુટરનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે, જે સીરીમાંથી અને એમઆરાએઈ સર્જનમાંથી જાણકારી લેવા માટે સક્ષમ છે અને તેનો ઉપયોગ અધતન કેન્દ્રોમાં ઈન્ટ્રાઓપરેટીવ તરીકે થાય છે. તે શસ્ત્રક્ષિયા ખંડમાં કોમ્પ્યુટર સ્ક્રીન પર ચિત્રો દર્શાવે છે જેનો ઉપયોગ સર્જન શસ્ત્રક્ષિયા દરમ્યાન કરી શકે છે. જ્યાં શસ્ત્રક્ષિયા કરવાની હોય તે વિસ્તારમાં તે ખાસ નિર્દેશ કરી શકે છે અને ઈમેજિંગ અભ્યાસમાં આવેલ ક્ષતિઓના સંદર્ભમાં તે સ્થાન સ્ક્રીન પર દેખાય છે. કાર્યવાહી દરમ્યાન અંતરનું સતત પ્રદર્શન અને લક્ષ્ય તરફની તેની અભિમુખતા દ્વારા મગજના કોષોનો અનાવશ્યક નુકસાન ઘટી શકે છે.

સીમ્સ જોઇન્ટ રીપ્લેસમેન્ટ ડીપાર્ટમેન્ટ

દ્વારા

જોઇન્ટ
રીપ્લેસમેન્ટ સર્જરી
₹ 1.29 લાખથી
શરીર

સીમ્સમાં નિયમિત ચેકઅપ માટે આવનાર દર્દી અથવા તેના સંબંધી માટે જોઇન્ટ રીપ્લેસમેન્ટ વિશેષજ્ઞ દ્વારા

નિઃશુલ્ક ધૂંટણાના તથા થાપાના સાંધાની તપાસ

સીમ્સ હોસ્પિટલમાં
જોઇન્ટ રીપ્લેસમેન્ટ વિશેષજ્ઞ
દ્વારા નિઃશુલ્ક કન્સલટેશનનો લાભ લો
આ કટિંગ સાથે લાવવું આવશ્યક છે.

ડૉ. ચિરાગ પટેલ (મો) +૯૧-૯૮૨૫૦ ૨૪૪૭૩ સવારે ૧૧ થી ૩ વાગ્યા સુધી (11 am-3 pm) ગુરુવાર અને શનિવાર
ડૉ. અમીર સંઘદી (મો) +૯૧-૯૮૨૫૦ ૬૬૦૧૩ સવારે ૧૧ થી ૩ વાગ્યા સુધી (11 am-3 pm) મંગાળવાર, બુધવાર અને શુક્રવાર
ડૉ. અતીત શર્મા (મો) +૯૧-૯૮૨૪૦ ૬૧૭૬૬ સવારે ૧૧ થી ૩ વાગ્યા સુધી (11 am-3 pm) બુધવાર અને શુક્રવાર
ડૉ. હેમાંગ અંબાણી (મો) +૯૧-૯૮૨૫૦ ૨૦૧૨૦ સવારે ૧૧ થી ૩ વાગ્યા સુધી (11 am-3 pm) સોમવાર, ગુરુવાર અને શનિવાર

એપોઇન્ટમેન્ટ
લેવી આવશ્યક છે

+૯૧-૭૯-૩૦૧૦ ૧૨૦૦, ૩૦૧૦ ૧૦૦૮
+૯૧-૯૮૦૫૦ ૬૬૬૬૬૧

સીમ્સ હોસ્પિટલ: શુક્રન મોલ નજીક, ઓફ સાયન્સ સીટી રોડ, સોલા, અમદાવાદ-૩૮૦૦૬૦.

એમારારઆઈ અને સીટી ચિત્રો સ્ટીરીયોટેક્ટીક જગ્યામાં કદ પર સુપરશીભોડ કરવામાં આવે છે જે વોલ્યુમેટ્રીકલ ટ્યુમર રીસેક્શન તેમજ રીસેક્શનદરમ્યાન ગાંઠની અંદર જ કેન્દ્રિત રહેવાનું શક્ય બનાવે છે.

રેડિયેશન સારવાર

રેડિયેશન સારવારમાં ઉચ્ચ-ઉર્જાયુક્ત કિરણો જેવા કે એક્સ-રે, પ્રોટોનનો ઉપયોગ ગાંઠના કોષોનો નાશ કરવા માટે થાય છે. રેડિયેશન સારવાર તમારા શરીરની બધાર રહેલા મશીન (એક્સ્ટર્નલ બીમ રેડિયેશન)માંથી આવે છે અથવા કવચિત ડિસ્સાઓમાં તમારા મગજની ગાંઠની નજીક શરીરની અંદર રેડિયેશન મૂકવામાં આવે છે. (બ્રેક્રોથેરાપી)

એક્સ્ટર્નલ બીમ રેડિયેશન મગજના એજ વિસ્તાર પર કેન્દ્રિત થાય છે જ્યાં ગાંઠ આવેલી છાએ અથવા તે આખા મગજને આપી શકાય છે (હોલ બેન્ફિન રેડિયેશન). શરીરના અન્ય કોઈ ભાગમાંથી મગજમાં ફેલાયું હોય તેવા કેન્સરની સારવારમાં મોટે ભાગે હોલ બેન્ફિન રેડિયેશનનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

રેડિયેશન સારવારની આડઅસરો આપવામાં

આવેલ રેડિયેશનના પ્રકાર અને પ્રમાણ પર આધાર રાખે છે. સામાન્ય રીતે તેનાથી થાક લાગવો, માથાનો દુખાવો કે ખોપડીની ત્વચામાં અકળામણ વગેરે થાય છે.

રેડિયોસર્જરી

સ્ટીરીયોટેક્ટીક રેડિયોસર્જરી ખરા અર્થમાં શસ્ત્રકિયા નથી. હકીકતમાં રેડિયોસર્જરીમાં ખૂબ નાના વિસ્તારમાં ગાંઠના કોષોને મારવા માટે એક પ્રકારની ઉચ્ચ કેન્દ્રિત રેડિયેશન સારવાર આપવા માટે અનેક વિકિરણોનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. રેડિયેશનનું પ્રત્યેક કિરણ શક્તિશાળી નથી હોતું પરંતુ જે બિંદુ પર - મગજની ગાંઠ પર - આ કિરણો મળે છે - તે ભાગને ગાંઠના કોષોને મારવા માટે રેડિયેશનનો ખૂબ ઉંચો ડોઝ મળે છે.

રેડિયોસર્જરી સામાન્ય રીતે એક સારવારમાં કરવામાં આવે છે. અને મોટાભાગના ડિસ્સાઓમાં એ જ દિવસે ઘરે જઈ શકાય છે. તેની આડઅસરોમાં થાક, માથાનો દુખાવો અને નોસીયા સામેલ છે.

ક્રીમોથેરાપી

ક્રીમોથેરાપી ગાંઠના કોષોને મારવા માટે

દવાઓનો ઉપયોગ કરે છે. ક્રીમોથેરાપી દવાઓ મોઢા વાટે ગોળી સ્વરૂપે કે નસમાં આપી શકાય છે (ઈન્ટ્રાવીનસ) અન્ય પ્રકારની ક્રીમોથેરાપી શસ્ત્રકિયા દરમ્યાન આપી શકાય છે. જ્યારે મગજની ગાંઠના તમામ કે થોડા હિસ્સાને દૂર કરી વખતે સર્જન ગાંઠ દ્વારા થયેલ જગ્યામાં એક કે વધુ રકાબી જેવી વેફર મૂકે છે. આ વેફર ધીમે ધીમે આવનાર દિવસોમાં ક્રીમોથેરાપી દવા છોડે છે.

ક્રીમોથેરાપીની આડઅસરો આપવામાં આવેલ દવાઓના પ્રકાર અને ડોઝ પર આધાર રાખે છે. ક્રીમોથેરાપીથી નોસીયા, ઉલ્ટી કે વાળ ઉત્તરવા વગેરે થઈ શકે છે.

ટાર્ગેટ રૂગ થેરાપી

ટાર્ગેટ રૂગ સારવાર કેન્સર કોષોની અંદર રહેલ નિશ્ચિત અસામાન્યતાઓ પર ભાર મૂકે છે. આ ક્ષતિઓને અવચોધીને ટાર્ગેટ રૂગ સારવાર કેન્સર કોષોને મારે છે.

સૌજન્ય

ડૉ. પુરવ પટેલ - DNB (Neurosurgery)
મગજ અને કાર્યરજજુના નિષ્ણાંત
મોબાઇલ : +૯૧-૯૮૭૦૮૮ ૮૮૪૮૮
ઈ-મેલ : purav.patel@cimshospital.org

નાગપુરમાં સૌપ્રથમ મીનીમલ ઇન્વેસીવ કાર્ડિયાક સર્જરી સીમ્સ હોસ્પિટલની કાર્ડિયાક સર્જરી ટીમ દ્વારા કરાઈ

ABVR હોસ્પિટલ, વર્ધા, નાગપુર દ્વારા સીમ્સ હોસ્પિટલની કાર્ડિયાક સર્જરી ટીમને મીક્સ સર્જરી માટે આંભંત્રિત કરવામાં આવ્યા હતી.

- ◆ પરંપરાગત સર્જરીમાં ૮-૯ દંચનો કાપો કરવામાં આવે છે જ્યારે મીક્સ સર્જરી ફક્ત ૩-૪ દંચના કાપા દ્વારા કરવામાં આવે છે.
- ◆ આ હોસ્પિટલમાં મીક્સ સર્જરી પ્રથમ વખત કરવામાં આવી હતી. ૩ મીક્સ સર્જરી (એવીઆર, એમવીઆર અને એએસડી કલોઝર) સફળતાપૂર્વક પૂરી કરવામાં આવી તે ખૂબ જ ઉત્કૃષ્ટ બાબત છે કારણ કે આ પ્રકારની સર્જરી ખૂબ જ દુર્લભ હોય છે.
- ◆ આ એક ગાર્વની વાત છે કે સીમ્સ હોસ્પિટલની અગ્રણી કાર્ડિયાક ટીમ દ્વારા મીક્સ સર્જરી શરૂઆત સૌપ્રથમ પદ્ધિમ ભારતમાં કરવામાં આવી છે.

સીમ્સ કાર્ડિયાક સર્જરી ટીમ

કાર્ડિયાક સર્જરી

ડૉ. ધીરેન શાહ
ડૉ. ધવલ નાયક
ડૉ. દીપેશ શાહ

કાર્ડિયાક એન્સ્થેટીસ્ટ

ડૉ. નિરેન ભાવસાર
ડૉ. હિરેન ધોળકિયા
ડૉ. ચિંતન શેઠ

કાર્ડિયાક પર્ફ્યુનિસ્ટ

ઉલ્લાસ પડિયાર
ધન્યતા ધોળકિયા

CIMS News Care & Cure Registered under **RNI No. GUJBIL/2010/39100**

Published 25th of every month

Permitted to post at PSO, Ahmedabad-380002 on the 30th to 5th of every month under
Postal Registration No. **GAMC-1813/2011-2013** issued by SSP Ahmedabad valid upto 31st December, 2013

Licence to Post Without Prepayment No. **CPMG/GJ/102/2012** valid upto 31st December, 2013

If undelivered Please Return to

CIMS Hospital

Nr. Shukan Mall, Off Science City Road,

Sola, Ahmedabad-380060.

Phone : +91-79-2771 2771-75 (5 lines)

Mobile : +91-98250 66664, +91-98250 66668

Subscribe "CIMS News Care & Cure" : Get your "CIMS News Care & Cure", the information of the latest medical updates only ₹ 60/- for one year. To subscribe pay ₹ 60/- in cash or cheque/DD at CIMS Hospital Pvt. Ltd. Nr. Shukan Mall, Off Science City Road, Sola, Ahmedabad-380060. Phone : +91-79-3010 1059 / 3010 1060. Cheque/DD should be in the name of : **"CIMS Hospital Pvt. Ltd."**

Please provide your **complete postal address with pincode, phone, mobile and email id** along with your subscription

Learn FREE CPR YOU CAN SAVE A LIFE ! (Cardiopulmonary Resuscitation / Cardiac Massage)

CPR can be performed
even by a
trained common man.

- ♥ Has some one around you fainted ?
- ♥ Has his/her heart stopped ?
- ♥ Has he/she become breathless ?

**CIMS Hospital conducts
FREE CPR courses
on First Sunday of
every month**

Time : 10 am - 12 pm
Call for Registration
(M) +91-90990 66528

- ◆ ...an emergency technique used to resuscitate & revive patients with cardiac arrest.
- ◆ Learn CPR and protect life of your loved ones.

 CIMS®
Care Institute of Medical Sciences
At CIMS... We Care

CIMS Hospital : Nr. Shukan Mall,
Off Science City Road, Sola, Ahmedabad-380060.
Email : info@cims.me, Web : www.cims.me

Printed, Published and Edited by Preeta Chag on behalf of the CIMS Hospital

Printed at High Scan Pvt. Ltd., 'Hi Scan Estate', Sarkhej-Bavla Highway, Changodar. Ahmedabad-382 213.

Published from CIMS Hospital, Nr. Shukan Mall, Off Science City Road, Sola, Ahmedabad-380060.